

ELEKTRIALA PERSONALI SERTIFITSEERIMISE JA PÄDEVUSEKSAMI JUHEND

1. Üldsätted

- 1.1. Pädevuseksami juhend (edaspidi *eksamijuhend*) määrab kindlaks elektriala personali sertifitseerimismenetluse käigus läbi viidava pädevuseksami (*edaspidi eksami*) korralduse, eksami kestvuse, eksamineeritavate ja eksamineerijate õigused ja kohustused, eksami positiivse soorituse nõuded, hindamismetoodika ja muud eksami korralduse olulised asjaolud ning eksamitulemuste vaidlustamise võimaluse ja korra.
- 1.2. Eksamijuhend on kooskõlas [Seadme Ohutuse Seaduse](https://www.riigiteataja.ee/akt/SeOS) (<https://www.riigiteataja.ee/akt/SeOS>) ja Majandus- ja taristuministri [13. juuli 2015.a. määrusega](https://www.riigiteataja.ee/akt/110072015003) (<https://www.riigiteataja.ee/akt/110072015003>) ja annab ammendava ülevaate eksami korraldusest.
- 1.3. Varem kehtinud sertifitseerimisskeemi nõuded ja meie sertifitseerimisskeemi nõuded ei erine. Tunnustame teiste asutuste poolt väljastatud sertifikaate.
- 1.4. Asutusel on õigus andmeid avaldada seaduses ettenähtud juhtudel, Tehnilise Järeelvalve Ametile (TJA), Eesti Akdrediteerimiskeskusele (EAK), samuti isiku kirjalikul loal.

2. Eksamile lubamine

2.1. Eksamile lubatakse isikud:

- a) Kes on täitnud Seadme Ohutuse Seadusest ja Majandus- ja taristuministri [13. juuli 2015.a. määrusest](https://www.riigiteataja.ee/akt/110072015003) (<https://www.riigiteataja.ee/akt/110072015003>) tulenevad nõuded;
- b) Kelle puhul on täidetud hariduse ja töökogemuse nõuded vastava pädevustaseme saamiseks;

Pädevuse eelduste tõendamise viis:

Pädevusklass	Haridus, kutse	Töökogemus, aastat
A	1 elektriinseneri kutsevalifikatsioon/välispaigalduse elektrik	1, kõrgepingepaigaldistes
	2 elektrialane kõrgharidus, nominaalne õppeaeg 4a	1, kõrgepingepaigaldistes
	3 elektrialane kõrgharidus, nominaalne õppeaeg 3a	2, sellest 1a kõrgepingepaigaldistes
	4 B-klassi pädevustunnistus, keskharidus	2, alates B pädevusest kõrgepingepaigaldistes
B	1 elektrialane kõrgharidus, nominaalne õppeaeg 4a	1
	2 elektrialane kõrgharidus, nominaalne õppeaeg 3a	2
	3 elektriinseneri kutsevalifikatsioon	-
	4 välispaigalduse elektrik või jaotusvõrgu elektrik, tase 4, kutsevalifikatsioon	-
	5 sisetööde elektrik, tase 5, kutsevalifikatsioon	
	6 keskharidus ning jaotusvõrgu ja sisetööde elektrik, tase 4, kutsevalifikatsioon	2, kutse omistamisest alates
	7 elektrialane kutsekeskharidus	4
	8 muu tehnilise eriala kõrgharidus sh 30 AP-i elektrialal	3
	9 B1-klassi pädevustunnistus, keskharidus	2, alates B-1 pädevusest
B1, C	1 elektrialane kõrgharidus ja vastava elektritöö kogemus	0,5
	2 muu tehnilise eriala kõrgharidus, sh 30 AP-i elektrialal	1
	3 elektrialane kutseharidus või sisetööde elektrik, tase 3, kutsevalifikatsioon	2

- c) Elektripaigaldise projekteerimise alase kompetentsuse eelduseks on elektrialane kõrgharidus. Erandina võib sertifitseerimisasutus anda pädevusklassi piires projekteerimistöö tegemise õiguse, kui isik tõestab veenvalt oma projekteerimistöö tegemise oskust ja sellealast varasemat töökogemust.
- d) Hariduse ja töökogemuse olemasolu tõendab taotleja usaldusväärse tõendusmaterjali esitamisega sertifitseerimisasutusele, kes hindab taotleja vastavust taotletava pädevusklassi haridus- ja töökogemuse nõuetele. Vajadusel tuleb pädevustunnistuse taotlejal esitada täiendavaid dokumente väljaõppe, täidetud tööülesannete ning muude isiku sertifitseerimise seisukohalt oluliste asjaolude kohta.
- e) Hariduse ja töökogemuse olemasolu võib tõendada välisriigis omandatud haridust ja töökogemust tõendavate dokumentidega, kui omandatud haridus ja töökogemus vastavad Eestis omandatavale tasemele. Elektrialaseks kõrghariduseks võib lugeda ka enne 2002. aasta 1. juulit omandatud tehnik-elektriku diplomit.
- f) Auditit õigust taotlev isik peab praktiseerima auditi valdkonnas või esitab läbitud auditi tegemise praktilise väljaõppe kestusega vähemalt kolm kuud. Kinnituse auditi tegemise praktilise väljaõppe läbimise kohta annab väljaõpet juhendanud vastava pädevusega auditi tegija. Kinnitus peab sisaldama andmeid vastavate auditi objektide ja auditi liikide kohta. Kui eelnev töökogemus on otseselt seotud elektripaigaldiste auditi valdkonnaga, siis võib auditi tegemise praktilise väljaõppe kestust vähendada kuni 50% ulatuses.
- g) Kes on esitanud kõik nõutavad dokumendid ettvõtte kodulehel oleva avalduse vormi kaudu. **Sertifitseerimisel** - isikut tõendava dokumendi koopia, töökogemuse kirjelduse (tööraamatu koopia ja/või tööandja kirjalik tõendus), haridust tõendava dokumendi koopia(d), kehtiva ja/või kehtetud pädevustunnistuse(te) koopiad, varasemalt kehtinud kompetentsi tõendavad dokumendid.
Resertifitseerimisel - pädevustunnistuse koopia, isikut tõendava dokumendi koopia, töökogemuse kirjelduse (tööraamatu koopia ja/või tööandja kirjalik tõendus), haridust tõendava dokumendi koopia(d), koolitustel osalemist tõendavad dokumendid.
Pädevusulatusel laiendamisel - haridust tõendava dokumendi koopia(d); töökogemuse kirjelduse või tööandja kirjalik tõenduse omandatud töökogemuse kohta; projekteerimise tõenduse (vähemalt 3 projekti) või tööandja kinnituse projekteerimise kohta; auditi tegemise koolituse läbimise tõendusdokumendid, auditeerijatel viimase aasta kohta 5 JVIS vormistatud auditit.
 Korduseksami sooritamisel 6 kuu möödudes tuleb esitada avalduses kõik dokumendid uuesti.
- h) Kelle sertifitseerimise tasu (www.elektrikontroll.eu kodulehel hinnakirjas määratud summa) on laekunud MHV Elektrikontroll OÜ arvelduskontole.
- i) Kes nõustub vastama sertifitseerimisnõuetele ning esitab kogu hindamiseks vajaliku informatsiooni.

3. Eksami korraldamine

- 3.1. Eksam toimub MHV Elektrikontroll OÜ poolt kehtestatud aegadel. Eksamiruumis olevaid isikuid identifitseeritakse isikut tõendava dokumendi alusel.
- 3.2. Eksam on kirjalik ja selle kestvus on 2 tundi. Resertifitseerimisel on eksami kestvus 30 minutit.
- 3.3. Eksamil vastab taotleja kirjalikult küsimustele, mille vastused seisnevad valiku tegemises küsimuste järel toodud vastuse variantide vahel. Eksamipilet sisaldab ka praktilist arvutusülesannet. Eksam võib olla ka elektrooniline.
- 3.4. Eksami kehtivus on 3 aastat.

Tabel 1. Sertifitseerimise eksamiküsimuste arv ja temaatiline jaotus vastavalt pädevusklassile on järgmine:

Pädevus-klass	Ülesanne	Õigusak-tid	Kontroll-toimingud	Käit	Ehitus		EMÜ	Kokku	
					Madalpinge paigaldised	Kõrgepinge paigaldised		Küsimu-sed	Ülesanne
A	1	2	1	2	9	6	1	21	1
B	1	2	1	2	9	0	1	15	1
B1	1	2	1	2	9	0	1	15	1
C	0	2	1	2	9	0	1	15	0

- 3.5. Resertifitseerimisprotsessi käigus on isikul pädevuse hindamiseks kaks võimalust:
- läbides sertifitseerimistoimingud esmase sertifitseerimise mahus
 - sooritades eksami väiksemas mahus (vt tabel 2) ning esitades eelneva kolme aasta jooksul osaletud täienduskoolituse dokumendid
 - elektripaigaldise käit ja elektritöö - 24 akadeemilist tundi
 - auditi tegemine - 24 akadeemilist tundi

Resertifitseerimistoiminguid saab teostada kolme kuu jooksul peale tunnistuse kehtivuse lõppu.

Tabel 2. Resertifitseerimise eksamiküsimuste arv ja temaatiline jaotus vastavalt pädevusklassile on järgmine:

Pädevus-klass	Õigusak-tid	Kontroll-toimingud	Käit	Ehitus		Küsimused
				Madalpinge paigaldised	Kõrgepinge paigaldised	
A	1	1	1	2	2	7
B	1	1	1	2	0	5
B1	1	1	1	2	0	5
C	1	1	1	2	0	5

- 3.6. Eksam loetakse sooritatuks, kui taotleja on õigesti vastanud vähemalt 2/3 küsimustest.
- 3.7. Eksamil võib kasutada ainult eksamitemaatikas loetletud tehnilisi norme ja standardeid. Normdokumentide loetelu on toodud ära www.elektrikontroll.eu kodulehel PDF dokumentidena.
- 3.8. Eksami eduka soorituse või mitte läbimise korral teavitatakse taotlejat kas kirjalikult või suuliselt hiljemalt viie tööpäeva jooksul.
- 3.9. Korduseksami sooritajate eksamiküsimustiku materjalide korduvus ei ole üle 50% varasemalt sooritatud eksamiküsimustiku mahust. Igal eksamil/korduseksamil on eriev ülesanne.
- 3.10. Resertifitseerimise käigus läbitava eksami korral A pädevusega isikule on madalpinge osas 5 küsimust ja kõrgepinge osas 2 küsimust.
- 3.11. Resertifitseerimise käigus läbitava eksami korral B, B1 ja C pädevusega isikutele on madalpinge osas 5 küsimust.
- Resertifitseerimisel hinnatakse kirjalike tõendite alusel isiku erialast tegevust resertifitseerimise perioodil.
 - Lisaks võib arvesse võtta ka isiku tegevuse kohapealset hindamist, ametialast arengut, struktureeritud intervjuud, tööandja hinnanguid ning isiku füüsilist võimekust lähtudes isiku tegevusalale esitatavatest nõuetest.
 - Kui isikul puudub erialane tegevus resertifitseerimise perioodil ja ei ole läbitud ka määruses nimetatud täienduskoolitust, hinnatakse isiku kompetentsust eksamiga (täies mahus).
- 3.12. Pädevusulatuse laiendamine B1 > B toimub avalduse alusel, eksamit sooritama ei pea. Projekteerimise ja auditeerimise osas laiendamine toimub kliendi avalduse alusel. Peale esitatud tõendusdokumentide kontrolli ja vastavust väljastatakse taotlejale uus sertifikaat. Pädevusulatuse laiendamise C > B -le ja B > A-le tuleb sooritada eksam täies mahus.

4. Eksamiküsimustik

- 4.1. Eksamiküsimused koostatakse eksamiteematika loetletud normdokumentide alusel.
- 4.2. Küsimused võivad olla:
- testi vormis, vastusvariantidega
 - arvutusülesannetena
- 4.3. Küsimuste maht, ulatus ja tase sõltub taotletava pädevustunnistuse klassist.

5. Pädevustunnistuse taotleja õigused ja kohustused

- 5.1. Eksamile lubatud taotleja (eksamineeritav) on eksami alguses kohustatud esitama eksamikorraldajale oma isikut tõendava dokumendi.
- 5.2. Eksamineeritaval on õigus tutvuda eksamijuhendiga, eksamikorraga, eksamiküsimustiku temaatikaga ja sertifitseerimisskeemiga.

- 5.3. Enne eksami algust on taotlejal õigus saada eksamikorraldajalt teavet eksami protseduuri ning eksami tulemuste teatavakstegemise ja taotlejate poolt protestide esitamise ja läbivaatamise korra kohta.
- 5.4. Eksamineeritav ei tohi kopeerida, või salvestada (mistahes viisil) eksami materjale, ta on kohustatud hoidma eksamimaterjalide konfidentsiaalsust.
- 5.5. Eksamitulemuste või toiminguga mittenõustumise korral on pädevustunnistuse taotlejal õigus esitada kirjalik kaebus MHV Elektrikontroll OÜ - le kümne tööpäeva jooksul alates otsusest või muust toimingust teadasaamise päevast.
- 5.6. Kaebust MHV Elektrikontroll OÜ otsuse või toimingu peale saab esitada MHV Elektrikontroll OÜ juhatusel. Kaebuse esitamine ei võta kohustust täita asjakohast otsust.

6. Eksamikorraldaja õigused ja kohustused

- 6.1. Eksamikorraldaja omab õigust mitte lubada taotlejat eksamile, kui:
 - a) erialane ettevalmistus või töökogemus ei vasta pädevustunnistuse väljastamise eeltingimustele või taotleja on esitanud ebaõigeid andmeid;
 - b) MHV Elektrikontroll OÜ - le on laekumata sertifitseerimise tasu.
- 6.2. Taotleja eksamile mittelubamise korral teavitab MHV Elektrikontroll OÜ taotlejat sellest kirjalikult tuues ära eksamile mittelubamise põhjuse.
- 6.3. Kõik isikud, kes on seotud pädevustunnistuste väljaandmise või eksamite korraldamisega, on kohustatud hoidma saladuses eksamiküsimused, andmeid tunnistuse taotlejate kohta ja muud eespool sätestatud toimingute teostamisel neile teatavaks saanud konfidentsiaalset informatsiooni.
- 6.4. Enne eksami algust peab eksamikorraldaja selgitama eksamil osalejale protseduuri ning eksami tulemuste teatavakstegemise ja eksamil osaleja poolt protestide esitamise ja läbivaatamise korda.
- 6.5. Eksamikorraldajal on õigus kõrvaldada eksamil osaleja eksamilt, kui ta on olulisel määral rikkunud eksami protseduuri või tegelenud pettusega, rikkunud Lisa 2 p. 5.4 nõudeid. Eksamilt kõrvaldamisel loetakse eksam mittesooritatuks. Enne kõrvaldamist võib eksamil osalejale teha 1 hoiatuse.
- 6.6. Eksamikorraldaja peab dokumenteerima kõik apellatsioonid, kaebused ja eriarvamused ning nende korrigeerimise abinõud.
- 6.7. Eksamikorraldaja peab andmestikku eksamil osalejate ja eksamitulemuste kohta.
- 6.8. MHV Elektrikontroll OÜ otsus tehakse kaebuse esitajale teatavaks ning antakse allkirja vastu või saadetakse posti teel väljastusteatega seitsme tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

7. Apellatsioonid, eriarvamused, kaebused

- 7.1. MHV Elektrikontroll OÜ - le esitatud apellatsioonide, kaebuste ja eriarvamuste käsitlemine toimub MHV Elektrikontroll OÜ juhtimissüsteemi dokumentatsiooni ja protseduurireeglite kohaselt.
http://elektrikontroll.eu/media/uploads/kaebused_ja_apellatsioonid_%40_kodulehel.pdf

- 7.2. Kui pädevustunnistuse taotleja esitab kirjaliku kaebuse MHV Elektrikontroll OÜ juhatajale, vaatab juhataja kaebuse läbi ja teeb otsuse 30 päeva jooksul kaebuse esitamise päevast arvates. Kaebuse läbivaatamisest ei võta osa MHV Elektrikontroll OÜ töötaja, kelle otsuse või toiminguga peale on kaebus esitatud.

8. Eksamidokumentatsiooni säilitamine

- 8.1. Eksamimaterjale (taotleja andmed, eksamiküsimused ja vastused ningksamiprotoollid, pädevustunnistuse koopiad) säilitatakse MHV Elektrikontroll OÜ –s vastavalt dokumentide säilitamise ja arhiveerimise korrale.
- 8.2. Pädevustunnistuse saanud isikute andmed kantakse Tehnilise Järelevalve Ameti andmebaasi JVIS 10 tööpäeva jooksul.

9. Järelevalve tingimused

- 9.1. Sertifitseerija teostab järelevalvet sertifitseeritud isiku jätkuva nõuetele vastavuse üle. Selline järelevalve võib hõlmata sertifitseeritud isiku kohta esitatud tööalaste kaebuste läbivaatamist ja erialasel täiendkoolitusel osalemise hindamist.
- 9.2. Kui järelevalve käigus tuvastatakse sertifitseeritud isiku mittevastavus nõuetele, võib Sertifitseerija, arvestades asjaolude kaalukust, pädevustunnistuse kehtetuks tunnistada või sellel märgitud pädevuse ulatust piirata.
- 9.3. Riikliku järelevalveorgani poolt laekunud teate põhjal, milles on tuvastatud Sertifitseeritud isiku mittevastav tegevus seadusandlusega sätestatule või tehniliste normide rikkumine, kutsutakse Sertifitseeritud isik korduseksamile esmase sertifitseerimise mahus.

10. Sertifitseeringu peatamine ja kehtivuse taastamine

- 10.1. Sertifitseerijal on õigus pädevustunnistus peatada, kui sertifitseeritud isik:
- ei täida sertifitseerimislepingu nõudeid;
 - ei vasta sertifikaadi kasutamise tingimustele.
 - on teadlikult levitanud valeinformatsiooni.
- 10.2. Sertifikaadi kehtivus peatatakse kolmeks kuuks, kui sertifitseeritud isik ei allu sertifitseerija poolt esitatud õiguspärasele järelevalvelistele nõuetele, sellise nõude tekkimise hetkest arvates.
- 10.3. Sertifitseeringu kehtivus taastatakse, kui sertifitseeritud isik tõendab sertifitseerijale oma teadmiste ja oskuste jätkuvat vastavust nõuetele.

11. Sertifitseeringu kehtetuks tunnistamine

- 11.1. Sertifitseering tunnistatakse kehtetuks, kui:
- Sertifitseeritud isik on kohustatud oma pädevust uuesti hinnata laskma ning ta ei ole seda teinud kolme kuu jooksul sellise kohustuse tekkimisest arvates;
 - Sertifitseeritud isiku pädevuse uuel hindamisel selgub isiku mittevastavus pädevustunnistuse saamise nõuetele;
 - Sertifitseeritud isik ei täida sertifitseerija järelevalvenõudeid kolme kuu jooksul

- pädevustunnistuse kehtivuse peatamise hetkest arvates;
- d) Tuvastatakse, et sertifitseering saadi seoses pettuse, võltsingu või ebaõigete andmete esitamisega.
 - e) On tuvastatud, et sertifitseeritud isik on kopeerinud, salvestanud ja levitanud eksami materjale, ning ta on rikkunud eksamimaterjalide konfedentsiaalsuse tagamise nõudeid.